

JEF VUCHELEN

Politieke retoriek heeft economische kosten

Na het aantreden van president Donald Trump breken op vele gebieden nieuwe tijden aan. Nieuw is dat hij snel en kordaat al een aantal maatregelen heeft genomen. Weliswaar veelal zeer controversiële beslissingen, maar beleidsmatig scoort hij bijzonder goede punten.

Vergelijken we even met de politieke retoriek in ons land rond belastinghervormingen. Er gaat geen week voorbij of iemand, een organisatie of een beleidsvoerder klaagt over de hoge belastingdruk en formuleert een voorstel om deze of gene belasting te hervormen. Nauwelijks minuten later volgen afwijzingen en blijft het wachten op het volgende voorstel. Het lijkt erop dat iedere organisatie of iedere politieke partij met een behoefte aan enige media-aandacht ergens wel een belastingvoorstel uit de mouw schudt. Goedkope publiciteit gegarandeerd!

Onschuldig is dat alles natuurlijk niet, omdat een veelvoud aan voorstellen hun geloofwaardigheid aantast. Aan geloofwaardige beleidsvoorstellen zijn belangrijke aankondigingseffecten verbonden. We illustreren dat met de discussie rond de hervorming van de vennootschapsbelasting.

Ondanks de vele voorstellen blijft het in de regering vrij kalm, zodat ondernemers niet weten of er iets uit de bus zal komen. Nog minder welke vorm een eventuele hervorming zal aannemen en welke verlagingen gecompenseerd worden door belastingverhogingen elders. Conclusie, ondernemers nemen een afwachtende houding aan. Ze doen nog geen extra investeringen, kapitaalverhogingen, aanwervingen enzovoort. Anders uitgedrukt, het blijft wachten tot de maatregelen zijn goedgekeurd in het parlement voor bedrijfsleiders hun voordeel zullen pogen te halen uit de maatregelen.

Die situatie vloeit voort uit de vaststelling dat in ons land coalitieregeringen regeren. De coalitiepartners hebben niet alleen een gezamenlijke doelstelling, de Belgische samenleving verbeteren, maar ook een individuele, electorale winst. Dat laatste houdt vooral in dat andere politieke partijen moeten verhinderd worden te scoren. Het afwijzen, om welke reden ook, van voorstellen van coalitiepartijen is hier een beproefde strategie.

De geloofwaardigheid van de Belgische beleidsvoerders is dan ook zeer laag door onder meer het ondermijningsgedrag van de coalitiepartijen. Dat valt ten zeerste te betreuren, omdat in de huidige omstandigheden maximaal gebruik moet worden gemaakt van de terugverdieneffecten verbonden aan beleidsmaatregelen. In de Verenigde Staten weten bedrijfsleiders, zeker na de voorbije maatregelen van president Trump, dat een significante verlaging van de vennootschapsbelasting er zit aan te komen. De economische activiteit zal er snel, nog voor de maatregel effectief wordt, de voordelen uithalen. De aankondigingseffecten blijken er zeer geloofwaardig te zijn en versnellen zo de positieve effecten op de economische groei. In ons land blijft het afwachten tot de regering voorstellen heeft uitgewerkt. Dan is het wachten op de reacties van alle sociale partners en anderen die behoefte hebben aan enige persaandacht. Finaal heeft het parlement het laatste woord. Na dat proces van vele maanden, als het ooit al start, kunnen bedrijfsleiders beginnen met de aanpassing van hun activiteiten. Een aankondigingseffect is er dus niet, waardoor het veel langer wachten is op de terugverdieneffecten.

Wanneer het gaat om de vennootschapsbelasting, houdt de afwezigheid van geloofwaardigheid nog grotere gevaren in. Internationaal gezien zullen bedrijfsleiders verkiezen te investeren in landen waar de beleidsgeloofwaardigheid groot is: de aankondiging dat belastingtarieven verlagen zal direct resulteren in extra activiteit omdat de waarschijnlijkheid dat de tarieven effectief verlagen bijzonder groot is.

Beleidsgeloofwaardigheid verhoogt de voorspelbaarheid van politieke beslissingen. In een periode waarin de onzekerheid al groot is, zien economische agenten dat als bijzonder positief. Het Belgische beleid heeft een zeer lage geloofwaardigheid. Optimistisch gesteld, biedt de noodzakelijke verlaging van de vennootschapsbelasting een enorme kans. Dus, beleidsvoerders, stop met publieke discussies en beslis kordaat. ☉

De auteur is hoogleraar economie aan de VUB.